

Forfatter: Baggesen, Jens

Titel: Udrag fra Labyrinten

Citation: Baggesen, Jens: "Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig", i Baggesen, Jens: *Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig*, udg. af TORBEN BROSTRØM, Gyldendal, 1971), s. 290. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-baggesen06-shoot-idm139952568291728/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig

brænder paa dets Altar, og at der maas være mere Jødedom, end Christendom i Olien. Det heele Physiognomie er *Catholicismens*. Overtroen er kiendelig i enhver Udziiring. Pavedømmet med alle Munkerigets Emblemer er afbildet paa dets Muure. Det er fra denne Synspunkt et *Hierarchie af Steen og Jern*, der blander Øiet med tusinde phantastiske Spilleværker. Her er det *Gud-Fader* paa Spidsen af en Triangel over Hovedindgangen, neden under *Jomfrue Maria med hendes Søn*, og endelig *Kong Salomon*, omringet af tolv glubende Løver – her, paa den ene Side, over den høie Port, *Christus, som Dommer*, paa en *Regnbue*, og paa den anden *Marias Reenselse*, med Fremstillingen i Tempiet, de hellige tre Konger, o. s. v. – Hist er det de Ypperstepræster og Skriftkloge, som fordømme Christus – her alle Miraklerne – der hele Lideisens Historie – jeg troer neppe der gives en bibelsk Fortælling, eller Figur, som ikke er anbragt hist eller her, foruden de utallige, som ere laante af Legenderne. Mariagrupper – heele og halve Engle – Apostler, Evangelister, Paver, Helgene, og Korsriddere til Fods og til Hest – hovedløse Martyrer og blotte Martyrhoveder – Munke, Nonner, Aber, Hunde, Katte, Storke i utællig Mængde frempippe, fremspringe, lure, vrimle, mylre, hvorhen man vender det udmattede Øie. Den mindste af de fire store Porte alleene, hvor Erwins Datter, Sabina, selv skal have udhugget endeel, er en Verden af deslige Figurer, Snirkeler og Snurrepiberier. Tænker man sig det Arbejde, een Pille allene har kostet; tænker man sig dette forfølger i hvert Partie, og den uhyre Mængde saaledes udarbejdede Partier, saa undrer man sig over at det Heele har kunnet blive færdig i en Jordalder.

Den egentlige Kirke er en i denne Snirkelsmag phantastisk udziret, massiv, af faste colossalske Piller og dristige Buer understøttet Bygning, med mangehaande smaae Spire, Spidser og Steenkors. Med den forener sig Taarnets Underdeel, en langagtig Fiirkant, der udgjør hele Forbygningen med Portalet, og det store Solvindue, sammenholdt af fire uhyre Piller, og fortsat til høit over Kirketaget i en tredie Afsats, der udgjør Klokkehuset. Her ophører det nedre Taarn – og her begynder *Erwins Søns* og Efterfølgeres Underværk, den øvre Taarnpyramide, eller *Spiret*. Det er egentlig et fuldstændigt Spiirtaarn for sig selv,

oven paa det andet og – uendelige Dristighed! – ligesaa høit*. Til dets Midte, eller den øverste Afsats, danner det en perpendicular, huul, giennembrudt og giennemsigtig Sprinkel-Octogon mellem fire ligeledes aabne Piller, hvori man seer de indre Vindeltrapper vikle sig op til lige saa mange Altaner. Paa denne allerede svimle Høide hæver sig nu en mindre Octogon, med otte sammenløbende Vindeltrapper, der spidse sig til en aaben Runding, eller den saa kaldte *Lygte*, hvis sex Piller bære den øverste Altan, hvori sex andre Piller hæve en Krone, over hvilken et Kors eller en Stjerne synes at tilhøre Firmamentet.

Hvilket Monument for den menneskelige Styrke, Vovsøhed, og Ufortrødenhed. Hvilken Dristighed i Tanken, hvilken Kundskab i Planen, hvilken Kraft i Udførelsen deraf!

Det aabne giennemsigtige i Spiirtårnet, mellem hvis smalle Piller Luften uophørlig snuser, har noget besynderlig høitideligt og underfuldt! Det synes ikke mere bygt af Menneskehænder her – det synes blot at hvile paa sig selv; og denne Luftighed høiner uendelig Pyramiden. Man tæller Trinene i Jacobs Himmelstige; og Indbildningskraften besætter dem med op- og nedstigende Engie.**

Kirken

Man gysar ved at træde ind deri, og denne Gysen ophører først igien ved Udgangen. Atten Støtter, ni paa hver Side, af sammenmuurede Steenpiller, hvoraf de tykkeste have tredive Skridt i Omfang, bære den høie Hvelving. Alle Vindverne ere malte, især gjør den overordentlig store Glasrose,*** naar Solen tænder

* Undertaarnet har til Overfladen 250 Fod i Høide og dette ligeledes 250 Fod, fra samme til Spidsen. Den hele Pyramide har 500 Strassburger-Fod fra Foden til Toppen.

** Jeg saae det siden i Stiernelys og Maaneskin – det var endnu høitideligere. Maanen syntes fængslet inden i den midterste Spiirhvelving, og Stierne legte Skiul med hinanden paa de luftige Vindeltrapper. Først mellem Alperne i Schweitz saae jeg Himmelen nærmere Jorden og Jorden nærmere Himmelen.

*** Den har 150 Fod i Omfang.